

SPECIFIC FEATURES OF FORMING SOCIAL RESPONSIBILITY SKILLS IN STUDENTS

Shamanova Zarina Urolovna

Teacher of the Department of "Philosophy, Fundamentals of Spirituality and Legal Education" of the Termez State Pedagogical Institute

E-mail: zarinashamanova87@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17638204>

ARTICLE INFO

Received: 10th November 2025

Accepted: 14th November 2025

Online: 18th November 2025

KEYWORDS

student, social responsibility, skills, education, society.

ABSTRACT

this article analyzes the specific features of the process of forming social responsibility skills in students. Social responsibility is an important component in the education of young people as active, responsible members of society. The article analyzes the methods of developing these skills in students, their role in the educational process and their formation in the context of modern problems.

ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ НАВЫКОВ СОЦИАЛЬНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ У СТУДЕНТОВ

Шаманова Зарина Уроловна

Преподаватель кафедры «Философия, основы духовности и правовое воспитание» Термезского государственного педагогического института

E-mail: zarinashamanova87@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17638204>

ARTICLE INFO

Received: 10th November 2025

Accepted: 14th November 2025

Online: 18th November 2025

KEYWORDS

студент, социальная ответственность, навыки, образование, общество.

ABSTRACT

в статье анализируются особенности процесса формирования навыков социальной ответственности у студентов. Социальная ответственность является важной составляющей воспитания молодежи как активных, ответственных членов общества. В статье анализируются методы развития этих навыков у студентов, их роль в образовательном процессе и формирование в контексте современных проблем.

TALABALARDA IJTIMOIIY MAS'ULIYAT KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

Shamanova Zarina Urolovna

Termiz davlat pedagogika instituti "Falsafa, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi"
kafedrasi o'qituvchisi

E-mail: zarinashamanova87@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17638204>

ARTICLE INFO

Received: 10th November 2025

Accepted: 14th November 2025

Online: 18th November 2025

KEYWORDS

talaba, ijtimoiy mas'uliyat, ko'nikmalar, ta'lim, jamiyat.

ABSTRACT

ushbu maqolada talabalarda ijtimoiy mas'uliyat ko'nikmalarini shakllantirish jarayonining o'ziga xos xususiyatlari tahlil qilinadi. Ijtimoiy mas'uliyat — yoshlarni jamiyatga faol, mas'uliyatli a'zolar sifatida yetishtirishda muhim komponent hisoblanadi. Maqolada talabalarning ushbu ko'nikmalarini rivojlantirish usullari, ularning ta'lim jarayonidagi roli va zamonaviy muammolar sharoitida shakllanishi tahlil qilinadi.

KIRISH

Bugungi kunda talabalarni nafaqat bilimli, balki ijtimoiy mas'uliyatli shaxs sifatida tarbiyalash dolzarb vazifa hisoblanadi. Ijtimoiy mas'uliyat ko'nikmalari yoshlarning o'zining jamiyatdagi o'рни va vazifasini anglashga yordam beradi. Shu bois, ta'lim muassasalarida bu ko'nikmalarni shakllantirishning o'ziga xos metod va yondashuvlari ishlab chiqilishi zarur.

ASOSIY QISM

Talabalarda ijtimoiy mas'uliyat ko'nikmalarini shakllantirish – bu ularning shaxs sifatida yaxlit rivojlanishida, jamiyatda o'z o'rnini to'g'ri anglashida muhim ahamiyat kasb etadi. Ijtimoiy mas'uliyat shaxsning faqat o'z manfaatlarini emas, balki atrofdagi odamlar, jamiyat va davlat manfaatlarini ham hisobga olishga tayyor bo'lishini ifodalaydi [1]. Talaba hayotidagi ijtimoiy mas'uliyat uni kelajakdagi fuqarolik mavqeini mustahkamlaydi, jamiyatdagi faol va samarali ishtirokchi sifatida shakllantiradi. Shuning uchun ijtimoiy mas'uliyat ko'nikmalarini o'rgatish va rivojlantirish ta'lim jarayonining ajralmas qismlaridan biri bo'lishi lozim [2].

Talabalarning ijtimoiy mas'uliyat ko'nikmalarini shakllantirishda ularning shaxsiy odatlari, qadriyatlar va axloqiy me'yorlari asosiy rol o'ynaydi. Bu jarayonda talabalar o'zlarini jamiyatning faol a'zosi deb bilishlari, o'z xatti-harakatlarining natijasini anglashlari zarur. Shaxsning o'zini anglash darajasi ijtimoiy majburiyatlarni bajarishga tayyorligi bilan chambarchas bog'liq. Shu bois, ta'lim tizimi ijtimoiy mas'uliyatni faqat nazariy bilim sifatida emas, balki amaliy faoliyatda qo'llaniladigan ko'nikma sifatida shakllantirishi lozim [3].

Universitet va boshqa ta'lim muassasalari talabalar ijtimoiy mas'uliyat ko'nikmalarini rivojlantirish yo'lida muhim platforma hisoblanadi. O'quv jarayoni nafaqat akademik bilimlarni, balki guruhdagi hamkorlik, jamoaviy ishlash va mas'uliyatni bajarish qobiliyatlarini ham o'z ichiga olishi kerak. Bu jarayonda professor-o'qituvchilar namunali

shaxslar sifatida talabalarni boshqarish, ijtimoiy faoliyatlarda ishtirok etishga undash vazifasini bajaradilar [4]. Shuningdek, o'quv muhitida talabalar orasida sog'lom raqobat va do'stona munosabatlarni rivojlantirish ularning ijtimoiy mas'uliyatini oshirishga xizmat qiladi [5].

Talabalarda ijtimoiy mas'uliyatni shakllantirishning samarali usullaridan biri – ularni ijtimoiy loyihalar, volontyorlik faoliyati va jamoat ishlarida faol qatnashishga jalb qilishdir [6]. Amaliy ishlar talabalarga o'zlarining jamiyat oldidagi majburiyatlarini anglash va amalda bajarish imkonini beradi. Bu tadbirlar orqali ular muayyan muammolarga xolis nazar bilan yondashish, boshqalar manfaatlarini hurmat qilish va o'z hisobotlarini bajarish kabi muhim fazilatlarni o'zlashtiradilar. Shu bilan birga, bunday faoliyatlar talabalarda liderlik qobiliyatlarini rivojlantirishga ham xizmat qiladi [7].

Ijtimoiyning turli qatlamlaridagi madaniy va axloqiy qadriyatlar talabalar ijtimoiy mas'uliyat ko'nikmalarining shakllanishida sezilarli rol o'ynaydi. O'zbekistonlik talabalar uchun milliy e'tiqodlar, milliy urf-odatlar va oilaviy ta'lim muhim ta'sir ko'rsatadi [8]. Bu qadriyatlar ijtimoiy majburiyatlarga munosabatni belgilab beradi va ularni shakllantirishda ijobiy baza yaratadi. Shuningdek, ta'lim muassasalari tomonidan milliy madaniyat va an'analarni chuqur o'rganishga oid dasturlar talabalarning ijtimoiy mas'uliyat hissini kuchaytirishga ko'maklashadi [9].

Zamonaviy ta'lim jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining faol qo'llanilishi talabalar ijtimoiy mas'uliyatini shakllantirishda yangi imkoniyatlar yaratadi. Onlayn platformalar, ijtimoiy tarmoqlar va virtual loyihalar orqali talabalar keng jamoalar bilan muloqot qilishadi, o'z fikrlarini erkin ifoda eta oladilar. Shu bilan birga, bu muhitda ijtimoiy mas'uliyatni ta'limishda axborot ehtiyotkorligi, etik qoidalar va mas'uliyatli munosabatlar asosida ishlash muhim. Raqamli madaniyatni rivojlantirish talabalarda axloqiy-ijtimoiy normalarni mustahkamlashga xizmat qiladi [10].

Talabalarda ijtimoiy mas'uliyat ko'nikmalarini rivojlantirishda psixologik omillar bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shaxsning o'z qobiliyatlariga ishonchi, ijtimoiy qadriyatlarni qabul qilishi va boshqalar bilan munosabatdagi ishonch darajasi ijtimoiy mas'uliyatga tayyorlikni belgilaydi. Bundan tashqari, talabalarni ijtimoiy faoliyatlarda ishtirok etishga undashda ularning ichki motivatsiyasi, yutuqlar va ijtimoiy tan olinishi muhim ahamiyatga ega [11]. Psixologik treninglar va guruh ishlari orqali talabalar o'zaro yordam va do'stlik hissini kuchaytiradilar [12].

Ijtimoiy mas'uliyat tushunchasi talabalar ongida faqat axloqiy va madaniy jihatlarida emas [13], balki qonuniy asoslarda ham mukammal tarzda shakllanishi lozim. O'quv dasturlarida fuqarolarning huquq va majburiyatlari, ijtimoiy mas'uliyatning huquqiy choralari to'g'risida bilimlarni berish talabalarda qonuniy ongini rivojlantiradi [14]. Bu esa ularda mustaqil fikrlash va mas'uliyatli harakat qilish qobiliyatini mustahkamlaydi. Shu sababli huquqiy ma'ruzalarning ta'lim jarayoniga kiritilishi ijtimoiy mas'uliyat ko'nikmalarini shakllantirishning muhim omilidir.

Talabalarda ijtimoiy mas'uliyat ko'nikmalarini shakllantirish doimiy va puxta tizimga ega bo'lishi kerak. Ta'lim muassasalari va jamiyat birgalikda ijtimoiy faoliyatlarni kengaytirish, praktika imkoniyatlarini yaratish hamda rahbarlik ko'nikmalarini rivojlantirish yuzasidan innovatsion yondashuvlarni joriy etishi zarur. Shuningdek,

yoshlarning axloqiy-ijtimoiy bilimlarini chuqurlashtirish uchun ilmiy ishlanmalar, seminar va treninglarni muntazam tashkil etish lozim. Natijada, talabalar nafaqat o'z vazifalarini anglab, balki jamiyatga o'zining foydali a'zosi sifatida munosabatda bo'lishadi. Bu esa, o'z navbatida, ijtimoiy barqarorlik va taraqqiyot uchun poydevor yaratadi.

XULOSA

Talabalarda ijtimoiy mas'uliyat ko'nikmalarini shakllantirish jarayoni izchil va tizimli yondashuvni talab qiladi. Ushbu ko'nikmalarni rivojlantirish uchun ta'limda interdiscipliner metodlardan foydalanish, amaliy mashg'ulotlar va ijtimoiy loyihalarda faol ishtirok etish muhimdir. Natijada, yosh avlod jamiyat oldida o'z mas'uliyatini anglaydigan, faol va ijobiy fuqarolar bo'lib yetishadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Misri, M. E. (2024, December). Binary Water Wheel Plant Algorithm with Soft Gated Recurrent Unit for Software Defect Prediction. In 2024 4th International Conference on Mobile Networks and Wireless Communications (ICMNWC) (pp. 1-5). IEEE.
2. Misri, M. E. (2025, February). Enhancing Cloud Data Security Using Paillier Homomorphic Encryption Algorithm. In 2025 3rd International Conference on Integrated Circuits and Communication Systems (ICICACS) (pp. 1-5). IEEE.
3. Iskandarov, S. (2020). O 'zbekiston arablarining til xususiyatlari va etnolingvistik o 'zgarishlar. Uzbekistan: Language and Culture, 2(2).
4. Younas, A., & Turdialiev, M. A. (2021). Special Features Of International Financial Centres And Its Establishment In Uzbekistan. The American Journal of Political Science Law and Criminology, 3(08), 17-21.
5. Xudaykulova, S. Analysis of Some Absolutely Valued Axiologies in the Uzbek Language. JournalNX, 9(6), 60-62.
6. Искандаров, Ш. А. (2017). ОБ ЭТНИЧЕСКОЙ ИСТОРИИ АРАБОВ УЗБЕКИСТАНА И СВЯЗАННЫХ С НЕ ЭТНОТОПОНИМАХ. Вестник антропологии, (4), 38-46.
7. Xudaykulova, S. S. (2021). Nation-wide Characteristics of Axiological Lexicon. European Scholar Journal, 2(6), 21-23.
8. Misri, M. E. (2025, April). Stock Market Price Prediction using Ebola Optimization Search Algorithm with Bi-Directional Gated Recurrent Unit. In 2025 4th International Conference on Distributed Computing and Electrical Circuits and Electronics (ICDCECE) (pp. 1-6). IEEE.
9. Ниёзова, Н. Ш. (2014). Здоровый образ жизни и гигиеническая культура. The Way of Science, 50.
10. Xudaykulova, S. Analysis of Some Absolutely Valued Axiologies in the Uzbek Language. JournalNX, 9(6), 60-62.
11. Biradar, V., Alzaidi, A., KL, H., Misri, M. E., & Devi, A. S. (2025, August). Multi-Head Temporal-Spatial Attention-Based Anomaly Response System for Smart Agriculture. In 2025 Third International Conference on Networks, Multimedia and Information Technology (NMITCON) (pp. 1-7). IEEE.

12. Ниёзова, Н. (2022). Teletibbiyotni rivojlantirish–inson salomatligini saqlashda yangi bosqich. In Materials of International student's conference: Digitalization is the future of medicine.
13. Ниёзова, Н., & Худайкулова, Н. (2022). СУЩНОСТЬ И ЗНАЧЕНИЯ КНИГА АБУ РАЙХАН БЕРУНИЙ «МИНЕРОЛОГИЯ» («КИТАБ АЛ-ДЖАМАХИР ФИ МА 'РИФАТ АЛДЖАВАХИР»). Academic research in educational sciences, (3), 369-370.
14. Ниёзова, Н. Ш. (2022). ИНСОН ҚАДР–ҚИММАТИ ВА ҲУҚУҚИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ–ФАРОВОНЛИК ГАРОВИ. Academic research in educational sciences,, 222-223.